

idnaður

Nýggja kjálkamaskinan verður helst seld fyrsta dagin

Maskinan kann skera 28 kjálkar um minuttin

I dag fara mest sum allir kjálkar á toski, ið kemur upp á land í Føroyum, sum slógv til djóraføði. Orsøkin er helst tann, at tað er ov dýrt at skera kjálkarnar við hond. Við nýggju kjálkaskerimaskinuni er møguleiki fyri at fara undir framleiðslu av kjálkum bæði til heimamarknaðin og til útflutnings

Fyrsta maskinan av sínum slag í heiminum, sum kann skera kjálkafisk er klár til at verða tikin í nýtslu. Maskinan hevur kostað meiri enn eina hálva milljón krónur at gera og stendur nú á verkstaðnum hjá Jóhan Jacobsen á Oyrbakka. Tað er møguleiki fyri at selja hesa fyrstu maskinuna í Føroyum nú beinan vegin, so væntandi kann farast undir framleiðslu av maskinuni skjótt.

Sosialurin var á Oyrbakka seinasta vikuskiftið. Har hittu vit uppfinnarann av maskinuni, Jóhan Jacobsen í smiðjunum, sum hann hevur gjørt í kjallaranum.

Jóhan er tilkominn maður. Hann er skiparalærdur og hevur

sigt sum skipari á Sundaferjuni í meira enn sjei ár. Men hesi seinastu fyra árinu hevur hann bert arbeitt við ætlanini at gera ein maskinu, sum kann skera kjálkafisk.

Fekk hugskotið á Sundaferjuni

Vit spurdu fyrst Jóhan, hvussu hann fekk hugskotið at gera eina tilika maskinu. Til hetta svarar hann, at tað stavar frá tí tíðini, tá hann ferdi Sundaferjuna.

Javnan ferdu vit lastbilar fullfermdar við slógv tvørtur um sundið. Ein dagin kom eg at hugsa um, hvi allur hesin parturin av fiskinum skuldi fara til

djóraføði. Sjálvur visti eg fullvæl, at tað var ikki hugsingur um at byrja framleiðslu av kjálkum til mannaføði. Hetta var ikki rentabilt. Men eg helt kortini, at høvdið áttu at verið betri útnýttu enn at fara sum slógv. Tá fekk at hugskotið at gera eina maskinu, sum kann skera kjálkar. Átlan mín var at gera eina maskinu, sum kundi gera nærur alt arbeiddi sjálv. Eydnaðist hetta, so var møguleiki fyri, at tað einaferð kundi lata seg gera at fara undir eina stórri framleiðslu av kjálkum til mannaføði, greiðir Jóhan Jacobsen frá.

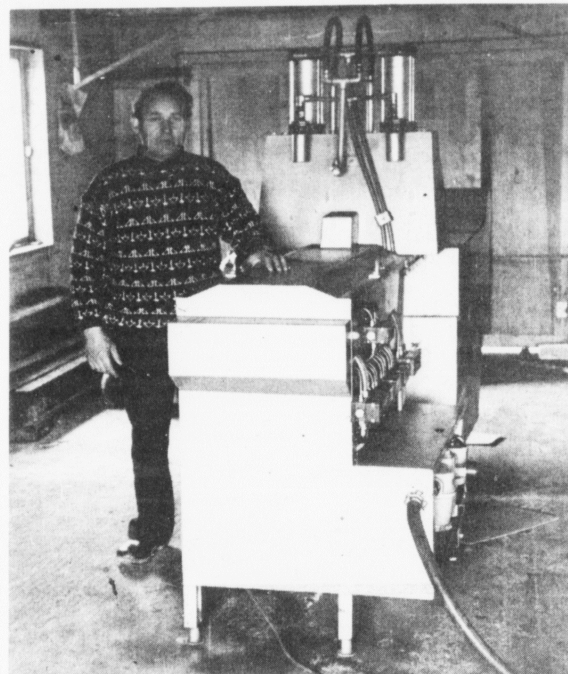
Fyrsta maskinan í Gøtu

Jóhan drálaði ikki leingi, men fór alt fyrri eitt undir arbeiddi. Eg vendi mær fyrst til Havidnað í Gøtu, og vit komu fram til eina maskinu, sum skar kjálkar. Maskinan varð sett upp í Hvalvík og tikin í brúk í 1974. Hóast henda maskinan skar kjálkarnar, so máttu kortini 7 fólk arbeidda við maskinuni. Tá er pakkingin eisini iroknað.

Við maskinuni í Hvalvík skóru teir tilsamans 10 tons av kjálkum, sum alt fór til heimamarknaðin.

Fransar vilja keypa kjálkar

Jóhan var ikki nøgdur við hesa fyrstu maskinuna. Alt ov nógv fólk skuldu arbeidda við maskinuni. Hann gjørdi tí av at gera sær eina smiðu heima við hús. Her gjørdi hann eina nýggja maskinu og setti roterandi knív-

Jóhan Jacobsen og nýggja kjálkaskerimaskinan

ar í hana. At hjálpa sær fekk ein gjáarmann, Birgir Nónsgjógvi. Nú var eftir at royna maskinuna.

Teir fóru til Fuglafjarðar við maskinuni. Her skóru teir nakað av kjálkum. Fransar vóru tá eisini áhugaðir at keypa nakað. Teir útfluttu tí 14 tunnur av saltaðum lippum og kjálkum til Fraklands. Prisurin var rættuliga góður, umleið 9 kr. fyri kilo. Fransar vóru hugaðir at keypa

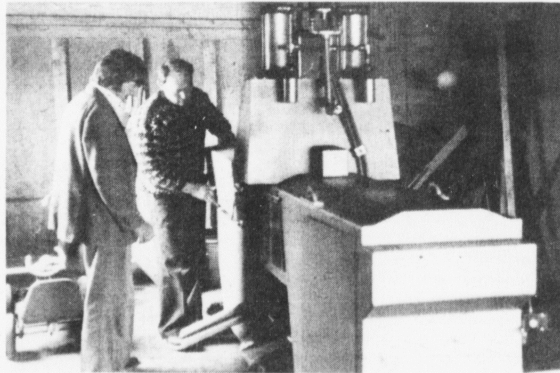
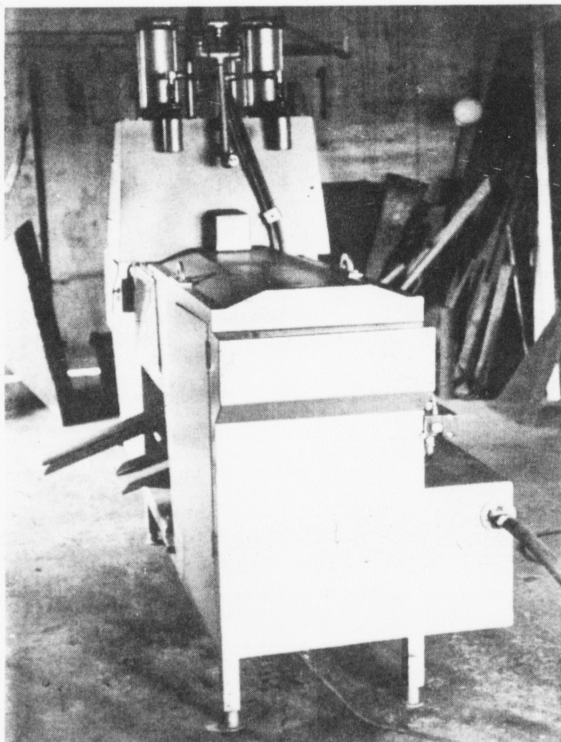
meira, og um tað mundið fóru flakavirkini at skera kjálkar eisini. Jóhan sigur, at tá fall prisurin heldur knappliga, og framleiðslan av kjálkum steðg-
aði.

600.000 kr.

Nú er maskinan so liðug. Jóhan er væl nøgdur við maskinuna, sum higartil hevur kostað meiri enn 600.000 krónur. Jóhan hevur fingið stuðul úr fleiri grunnum, men hann kemur helst at gjalda meginpartin sjálvur. Hann hevur annars fingið stuðul til maskinuna: úr Menningargrunningin 91.000 kr., úr Føroyagrúnninum 60.000 kr., úr Vinnulivsgrúnninum hjá Føroya Banka 15.000 kr. og úr Búargrúnninum hjá landsstýrinum 7.500 krónur.

Eitt tons um dagin

Nýggja kjálkaskerimaskinan gongur við lufttrýsti. Hon hevur tveir knivar og kann skera 28 kjálkar um minuttin ella umleið eitt tons um dagin. Jóhan sigur, at hann ikki kann geva nágreinligar upplýsingar um, hvussu maskinan arbeiddi, tí patentíð

Maskinan kann skera 28 kjálkar um minuttin

fiskivinna